

Splitski potrošač Split

Split, Ljudevita Posavskog 14

Tel.: 072 414 414

Tel.: 021/355 057

Fax: 021/355 057

splitski.potrosac@gmail.com

Projekt:
Financijska pismenost
građana-
što trebamo znati
o kreditima prije
nego ih uzmemo i
u slučaju kreditne
nesposobnost

Izdavač:

Udruga Splitski potrošač Split

Urednik:

Iskra Maras-Jelavić

ŠTO TREBATE ZNATI PRIJE NEGO LI SE ODLUČITE UZETI KREDIT?

Prije nego što se odlučite uzeti kredit trebate se informirati:

- o vrstama kredita,
- iznosu kredita,
- namjeni kredita (samo kod namjenskih kredita),
- roku korištenja kredita,
- kamatnoj stopi i EKS,
- načinu otplate kredita,
- interkalarnoj kamati,
- kamati na zakašnjela plaćanja,
- osiguranju vraćanja kredita,
- otkazu ugovora o kreditu,
- uvjetima prijevremene otplate kredita,
- nadležnost suda.

Otplatni plan je sastavni dio ugovora o kreditu.

ŠTO TREBATE ZNATI KAD UZMETE KREDIT?

Kad uzmete kredit važno je znati kakva su prava i obveze banke prema vama kao korisnicima kredita

1. obaveze banke:

- najmanje jednom godišnje na ugovoreni način obavijestiti vas o stanju duga po kreditu (preostaloj glavnici),
- kontrolirati namjensko korištenje kredita, te ako utvrdi nenamjensko korištenje sredstava kredita suprotno ugovoru o kreditu, ima mogućnost otkazati ugovor,
- kod ugovorene promjenjive kamatne stope dužna vas je prethodno obavijestiti o promjeni visine kamatne stope i dostaviti vam novi otplatni plan na adresu koju ste naveli kao adresu dostave ili na drugi ugovoreni način,

2. pravo banke:

- na dospjele a neplaćene obveze po kreditu zaračunati zakonsku zateznu kamatu,

- kod zakasnjelog plaćanja dospjelih obveza po kreditu prvo naplatiti obračunate zakonske zatezne kamate, potom obračunate redovne kamate, a tek na kraju otplatu glavnice,
- kada se skupi nekoliko dospjelih a neplaćenih rata/ anuiteta, banka iz sredstava osiguranja ili naknadno izvršenih djelomičnih uplata u pravilu zatvara dug zadnje dospjele rate/ anuiteta i obračunava zakonsku zateznu kamatu na prve nepodmirene rate/anuitete, pa je zato potrebno da korisnik kredita na nalogu jasno navede koje rate/anuitete zatvara.

PET KORAKA KOJE TREBA TRAŽITELJ KREDITA PODUZETI PRIJE SKLAPANJA UGOVORA O KREDITU:

1. od različitih poslovnih banaka prikupiti nekoliko ponuda s primjerom ugovora o kreditu i simulacijom otplatnog plana,
2. od iste poslovne banke zatražiti nekoliko varijanti ponuda vezano uz vrstu kredita (s valutnom klauzulom ili bez), način otplate kredita (anuitet ili rate), vrstu kamata (fiksna ili promjenjiva), način obračuna kamate (relativni ili konformni kamatnjak),
3. usporediti prikupljene ponude, prijedlog ugovora i simulacije otplatnih planova,
4. ako ne znate napraviti adekvatnu usporedbu prikupljenih ponudbenih materijala za budući kredit, zatražite mišljenje neovisnog stručnog savjetnika koji nije službenik banke od koje ste dobili ponudu,
5. provjerite slijedeće troškove i obveze koje vam nameće banka u ugovoru o kreditu:

a) visinu troškova:

- javnog bilježnika, uknjižbe založnog prava na nekretnini, procjene tržišne vrijednosti nekretnine ,

b) vrste obveza:

- vrstu osiguranja (kolaterali) koji su potrebni za dobivanje kredita;

- jesu li potrebni sudužnici ili jamci,
- mora li se sklopiti polica životnog osiguranja i koliko će to koštati (godišnje ili mjesečno), te koliko ta polica poskupljuje konačnu cijenu kredita,
- utvrditi može li se nakon otplate kredita preuzeti polica osiguranja koja često značajno poskupljuje kredit,
- obračunava li banka interkalarnu kamatu,
- koji su uvjeti za prijevremenu otplatu kredita ili smanjenja glavnice i kolika je naknada za te usluge.

ŠTO UČINITI KADA KORISNIK KREDITA POSTANE KREDITNO NESPOSOBAN

1. kada neočekivano nastupi kreditna nesposobnost (gubitak zaposlenja, bolest, smrtni slučaj) ili ako je korisnik kredita u situaciji da može unaprijed znati da dolazi razdoblje u kojem će biti kreditno nesposoban (smanjenje prihoda, porodijski dopust, rastava braka i sl.), važno je da o tome u pisanoj formi obavijesti banku partnera i od nje zatraži da predloži također u pismenoj formi mjere za vrijeme trajanja kreditne nesposobnosti,

2. ako se banka ogлуši na zahtjev korisnika kredita i ignorira njegovu obavijest o nastanku promijenjenih okolnosti, treba podnijeti prijavu HNB-u (Direkciji za zaštitu potrošača i tržišnog natjecanja) o činjenici da banka nije poštovala njegovo pravo na informaciju. U tom slučaju HNB će zatražiti odgovor od poslovne banke i proslijediti ga korisniku kredita,

3. HNB nema pravo ulaziti u pojedinačne odnose poslovna banka-korisnik kredita te će samo upit korisnika kredita proslijediti poslovnoj banci i obratno, jer poslovna banka

u pravilu uvijek odgovori na upit HNB a često se ogлуši na upite korisnike kredita. HNB u pravilu dobije odgovor banke u zakonskom roku od 15 dana i odmah ga prosljeđuje korisniku kredita,

4. korisnik kredita mora insistirati da sva komunikacija s poslovnom bankom bude u pisanoj formi, jer su poslovne banke sklone davanju netočnih informacija u usmenoj formi koje često imaju dalekosežne posljedice za krivo informiranog korisnika kredita,

5. ako poslovna banka odbije (što je najčešći slučaj) prijedloge korisnika kredita i pri tome povrijedi njegova potrošačka i druga prava iz ugovornog odnosa, korisnik kredita može zatražiti arbitražu Centra za mirenje Hrvatske gospodarske komore ili podnijeti tužbu na ugovor nadležnom sudu.

MJERE KOJE POSLOVNE BANKE PREDLAŽU KADA KORISNIK KREDITA POSTANE KREDITNO NESPOSOBAN

1. MORATORIJ (odgoda na 6 mjeseci s produženjem roka za još 6 mjeseci) uz naknadu od 1% do 3% preostalog duga koja će se pribrojiti preostalom dugu i na nju će se obračunati ugovorna kamata za cijelo preostalo razdoblje otplate, ali banka može tražiti i da se naknada za odobreni moratorij isplati jednokratno prije i po isteku moratorija, što je loša opcija koju treba izbjegavati

2. REPROGRAM KREDITA je postupak produljivanje roka otplate kredita radi smanjenja iznosa rate/anuiteta kredita da bi se olakšalo korisniku da podnese smanjenu kreditnu sposobnost. Ukupan dug se povećava zbog kamata na produljeno razdoblje a banke često naplaćuju naknadu za reprogram od 1% do 3% preostale glavnice, što je loša opcija.

Ovaj će se letak distribuirati građanima na Dan otvorenih vrata gradskih kotara i mjesnih odbora u organizaciji Grada Splita, i informativnim pultevima gradske uprave, davatelja komunalnih usluga, terminalima javnog prometa .....

Samo je educiran potrošač zaštićen potrošač !

Ova je brošura izrađena zahvaljujući Projektu zaštite potrošača Grada Splita za 2016. godinu.

Zahvaljujemo svima koji su se potrudili da im se približe potrošačka prava i obveze – sve radi samozaštite potrošača.